Budapest, 23. März 1888. Neue Jüdische Pester Zeitung. Fünfter Jahrgang Nr. 36.

נייע יידישע פעסטער צייטונג

ארגאן פיר פאליטיק, האנדעל, פערקעהר אונד יידיש-כאנעסעאנעללע אינטערעססען.

פרענומעראציאנס-פרייס דעם בלאטעס פאסטען פריישאנד.-ביילאגע.
פיר עטעפערייז-אינזעראט:
נאנציאהריג 8 גולדען, האלבציאהריג 4 גולדען, פיערטעליאהריג 2 גולדען.

פרענומעראציאנס-פרייס דעם בלאטעס פאסטען פריישאנד.-ביילאגע.
פיר אינזעראט:
נאנציאהריג 10 גולדען, האלבציאהריג 5 גולדען, פיערטעליאהריג 3 גולדען 50 קר.

ווייטער אויך אונד פריישאנד.
פעסטאראנד.-ביילאגע פון בוכ-פארם. יידיש-וויסענשאפטליכע אינהאלטסווס.
אנזייגען אונד קאנקורס פון נעשעפטען אונד ווערטען בעזאנלט בעקענטגעמאכט.
ווערטען אונד קעסטעפעדיציאן: וואיסענגער-בולעוואר פארעקקענער-הויז.

בודאפעסט פריטאג, יא' ניסן ה תרמ"ח.

פינפטער יאהרגאנג, נוממער 36

רוסישע פערלאנגענהייטען.

– קאיזער פיריעדריך III. אונד ביסמארק. –

מאן זייט ווייטקלעך ניכט, אב דיא רוסישע רעגיערונג בראוכט מאנכלעך נייא-אינגעשטאנדלעכע דאסטען ערפינדונגען בלאס דאס איינגעגעבן פארק, אדער אבער נאנץ אייראפא שטייט וויילל, זייט איינינגן מאנטן פערקונדיגן דיא פעסטערבלאטטער, וועלכע מיט דער רעגיערונג דעם צאר פון עניגער בעריהרונג שטעהען, דאס רוסישע קאיזער פיריעדריך אונד דעם ביסמארק ווייטגעהענדע פרייענצונגען בעשטאנדען, דיא באלד צו אינגס אפגעלייגט בריכע פיהרען מוססען! – דא בלי הייסטען מיט איינגעגעבן פיינד רוסלאנד זייא, בסמארק איין פערזאנליכער פיינד רוסלאנד זייא, דער איך דען בריזיגן מאנארכען קאיזער ווערהעלט אין דעזעס פונקטע איזט אפשטאנדען בעדרעם האבען! – דאנגעגן הענג קאיזער פיריעדריך דיא טיפסטע פריינשאפט פיר רוסלאנד. זיינע מאטט, מיט ווערעע אלזאן אליעס אייזפערטען, אום עוישע דעם רוסישען אונד דעם רוסישען ריבבע איין אנדס רוכזעגעס. פיר בריעף שטאמבען דיא ווילהעלם אינס לעבען צו רופען. – בלייבט אבער דיא רוסישען בלאטטער נייערדינגס דיא עסטערייכיש-אונגארישע מאגארבע, ווייא דעם שאן אהרע מיט זיינ יע וואר, מיט קאטה אונד שטייגן צו בעזוגר-פען. דאס שייבט דאס פעטערסבורגער רעגיערונגס-בראטטס: „נאוואיע וועטיא" אונטער אנדערס פאל-נעגרעס:

„דיא אונגעריש-אמסטהיש צייטונג זיך נאך נייא זא אפפען, וויא אן דען לעטצטען מאנען אין עס-טערייכ-אונגארן: – דייזע מאכט לאסט זיך דורכאוס נ'כט פאן „אונטער-עסטען דעם פייע-דענס לייטען, זאנדערן פון דען אינטערעסען דער „אנארכיזמוס אינגעמיינען מענשהייט! – נאך מעהר: דיא עסטערייכיש-אונגארישע מאגארבע לאסט זיך פאן דען אינטערעססען דעם קריעגעס לייטען, אין דער האפנונג, דייערן פאן דיא רוסישאנד אונטערצו-שטעצע צו ווערדען! דאך דער טאך קאיזער וויל-דעם פערנכטעט דיא פלאנע עסטערייכ-אונגארן, דייזער טאך פערנכטעט דיא אבזיכטען דייזער מאכט אין יעדער בעציעהונג. – דער נייע דערפערער דיא רוסישאנד פערשרעכט דיא ווהאל-טונג דעם פריעדענס. אין עסטערייכ-אונגארן ווערדען דייזע פערעדענס-פערהאנדלונגען מיט דייכלע רוסישער מיינונג בעגרייפען. דאך קלינגט אין דען וואהרען דער רעגיערונגס-מאנטער עסטערייכ-אונגארן, וועלכע פאן פריעדען-ליעבע אביבערטרייע פען, דאס שיפף בעדויערן דאריבער אום, דאס דייטשאנד גענעגנואהרטיג נ'כט אם שאנדע איזט. פיר דיא פערפהרונגס עסטערייכ-אונגארן אין-צוטרעטען. דייטשלאנד קאנן יעטצט נ'כט, וויא פריי הער, מיט דען וואפפען דאסטעלן. דעסהאלב מוסטע איך אין עסטערייכ-אונגארן דאס פרכטבארע וואפפען-גערהאסטל אינגעשטעללט ווערדען, אין וויען אונד אין פעסט טרייסטע מאן שאן פאן אינגס „צערטרומערטשען" רוסלאנד. מאן גלויבטע, דאס רוס-לאנד צוויינען אינגאלס אים אין אינגעס בעריהרונגס-נאטע. ליך אינגעכטס האבע, אונד דאס עסטערייכ-אונ-גארן אים נאנצען אינגעס דיא אללייניגע דריטטע אין זך ווערד דייטס קאנגען, אלל דאס וואר יעדאך בלאס אין לעטערע, פליטטיגע פרום! האטטע עס. עסטערייכ-אונגארן, דאנקלעך דיא אללייניגע דריטטע אים אינגעגען ערבייט, דאנן ווערדע עס אום דען

דייזעס בלאטטע לייגטע דיא אינגארדזאנגנגסטע לייפערונג דעם ווערטעס: „דער נייטס דעם תלמוד" בייא.

צוישאנדע אין איירא אפא גאר טרוריג אויסזעהען. עס ווערדע זיך א מיט דער שלאכטונג רוסלאנדס נ'כט בעגינגע האבען. עסטערייכ-אונגארן ווערדע נייטר-דינגס מיט דעם פאר ראנגע דער האבסבורגער די-נאסטיע דערפאר-טעפען אונד נעגינגן דייטשלאנד איינען קריעג בעגינגען, אום זייגע פרהערע שטעלל-לונג אים דייטשען בייבע צוריקצוערעבערן. דאך דורך דען טאך קאיזער ווילהעלעמס זונר אללע דייזע שלייגן פלאנע אין רוסט אונד רוך אינגעגאנגען, אונד דערפאהלט נעשיעהט עס, דאס הייסע דיא שאפפטס-מאנטער עסטערייכ-אונגארנס נאך אללען דייזען הין זא הייבלעיש צו שטייגלען בע-מיהט זינד! – – –

זא ווייט דיא פעטשטעצטען איינאנדערצ-זעצונגען דעם רוסישען רעגיערונגס-בלאטטעס. דייזעס ווייל דיא ווילט גלויבען מאכען, דאס אונ-זערע מאגארבע דען קריעג זיכע! דייזעס שטוצ-בלאטטס ווייל יעדעס אינרעדען, דאס מאן ווענגען דען פערעדענס-פראגאמטס דעס נייען דייטשען קאיזערס אין עסטערייכ-אונגארן דן מיטה פער-לארען האבע. מיט פיעלע פרעטשטעטיג ווייזד דאריינ הינגעגעבען, דאס עסטערייכ-אונגארן, ווענן מן איינמאל אים אריינען אינע הערשענדע שטעל-לונג געווענען זאלטעע, דאס מיט דן בעאיילען ווערדע, איך נעגנגן דייטשלאנד איינען קריעג צו ערפאסען, אים דאס זיינע פ'הערע שטעללונג צוריקצוגע-ווענען! – זא מאכטען דיא רוסישען בלאטטער דען קאיזער פיריעדריך נעגען אונזערע מאגארבע פער-העצען, ווער האלטען אונס אבערצייגט, דאס מאן אין בערלין דייזע רוסישען פערהאנדלונגען מיט גרעס-צעגלאזטער פרעאבזונג צוריקגיזט! דער נייע הערר-שער דעס דייטשען ריכבס פערקונדעט אין אן זיי-נעס פריעדענס-פראגאמאטע. דאס אהם דאס פאר-בלדד זיינעס „אינפערנעלבען פאטעריס" אין דער נאנצען אינטארטיגען פאליטיק אלס ריכטשנור דערענגן ווערדע. עס איזט דאהער אינע בייטפעללאנג פעראנגעדיגט, ווענן רוסישערזייטס דיא בעדויט-טונג אין דיא וועלט נעשלאדערט ווירד. דאס דורך דען מאך דעס קאיזערס ווילהעלם דיא האבסונג דייטשלאנדס צו רוסלאנד אינע פריינדליכערע גע-שטאלטונג נעווענגנען האט, וועלכע אויף דיא בינד-נים צווישען עסטערייכ-אונגארן אונד דער דייט-שען ריכע צערזעטצערע ווירקען מוססט. וויא בייא קאיזער ווילהעלם, איזט פרסט בסמארק אויך בייא קאיזער פיריעדריך אום עסטער פאטטעבערע טהא. פרסט בסמארק איזט דער שאפפער דעס דייטש-עסטערייכיש-אונגארישען בונדנסבעס. נון איזט אבער דער אינזערע ריכסט-קאנצלער נעווענ דער מאן נ'כט. דער זיינע אינגעגע שאפפונג, בלאס דעס לעבען רוסלאנד צו נעפאללען, צערשטאר'רען זאלטעע, בסמארק ווערלכסט אזט נעווענס אים אל-לען קראפטען בעשטערקט, דען פריעדען צו צר-האלטען. ער האט זיך דענן אין פעטצטערע צייט דען רוסישען פארדערונגען נעגענגאבער בין אן אינער נעווענסען נרענצע נאכגעבנ נעצייגט. יא וואהרל: בין צו אינער נעווענסען נרענצע, אבער קיי-נען שריטטע זייטטע!

אינע לאנגאנער דעפעשע פאם 22. דייזעס מעלדעט דער רעכ-בער פאלגענדעס: דייטשלאנדס אים-וויאטיגע פאליטיק ווירד אונטער קאיזער פיריעדריך III. אינגעגרע בעצייהונגען אונטערבעגן צווישען בערלין אונד לאנדאן, אם צווישען בערלין אונד פעטערסבורג. דא מאן אין לאנדאן פון דיא ערהאלטונג דעס פריעדענס טהאטיג איזט, אז איזט דייזעס ריכטונג יא אבערא'נשטימענד מיט דעם פריעדענס-פ-אנרעמטס דעס נייען דייטשען הער-שערס. אלליין פון איזט אונדערנקבאר, דאס קאיזער פריעדריך III. אין פריינדשאפטליכער בעצייהונגען טרעטען קאנטעט מיט דער רעגיערונגס-בונד פון בוכ-ריג, דיא זיך זיט יא דיא אבאבערונג אונד אונטער-אבונג דער וועלט צוי איזאבדע נעמאכט האט! – וואס דיא „בייגאריש אראנ" בעטרעפפט, זא ווירד פרסט בסמארק, זיינעס פערשפ-עכען טריא, דיא פאליטיק רוסלאנדס אין קאנסטאנטינאפעל בים סול-טאן וואהל אונטערשטייצען. דאך ווירד דייזעס נור זאלאנגע נעשעהען, אלס רוסלאנד א

דער-עכטערדייכישען פינאנצ-בעהאָרדע דיא שטייער-שטראפע פאָן הונדערטטויזענד גולדען אויף דאס „האָטעל אימפעריאל", וועלכעס ביז נון נאָך שולדענפרייא וואר, צו גונסטען דעם שטאאטעס „פפאנדרעכטליך" פאָרגעמערקט וואורדע! — פאָר איינינגען טאגען ערסט וואורדע פאָם לאַנדעסגעריכטע וויען דאס דיעסבעציגליכע אנזוכען בעווילליגט אונד אים „גרונד-בוכע" דיא פפאנדרעכטליכע פאָרמערקונג דורכגעפיהרט.— וואָהרענד דיא זיכערשטעללונג דער 100,000 גולדען אויף דאס „האָטעל אימפעריאל" דורכגעפיהרט וואָרדען איזט, וואורדע אויך דיא אונטערזוכונג דאריבער פאָרטגעפיהרט, אָב בייא דעם ערסטען פערטראגע צווישען דען הערערן פיאָהנער אונד לאנדוי ניכט אויך איינע צינז-פערהיימליכונג פאָרליעגע. דיא שטייער-בעהאָרדע איזט נעמליך דער אנזיכט, דאס אויך פיר יענע 20,000 גולד׳, וועלכע הערר לאנדוי דאמאלס אלס בעניטצונגס-פאכט פיר דיא איינריכטונג דעם האָטעלס ערהיעלט, איינע שטייער צו ענטריכטען וואָרע. דיא אונטערזוכונג איזט איהרעם אבשלוססע נאהע אונד זאָלל, וויא וויר ערפאהרען, הערערן האָראָץ פאָן לאנדוי נייערדינגס איינע שטייער-שטראפע פאָן הונדערטפינפציגטויזענד גולדען פאָרגעשריעבען ווערדען." — (הערר לאנדוי וויררד אלזאָ איינע שטייער-שטראפע פאָן איינער פאָללען פיערטעל-מיללאָן צו צאהלען האבען. דאס איזט דאָך פיר דיא אנטי-סעמיטען איינע רעכט פראָהע קונדע. איבריגענס וויררד הערר פאָן לאנדוי היעדורך ניכט צו גרונדע געהען, דא ער פיעלפאכער מיללאָנאָר איזט, דער אין בודא-פעסט, ראָם, פלאָרענץ אונד פאריז מעהרערע הייזער בעזיטצט. דער פאטער דיעזעס רייכען מאננעס וואר דער שריפטשטעללער ל׳ ר׳ לאנדוי, דער פאָר עטווא 5 יאהרען היער אין פעסט אין האָהעם אלטער שטארב. פאָר 30 יאהרען פערליעס לאנדוי אלס ארמער יינגלינג אונזערע הויפטשטאדט. נון צאָהלט דערזעלבע צו דען רייכסטען באנקיערס אין איראָפא! וואָהלטהאָטיגקייט איבט ער נור „אים געהיימען", דא קיין מענש היעפאָן יע עטוואס ערפאהרען האט!)

* (גראָססעס איזענבאהנ-אונגליק.) דער פאָן נעוו-יארק נאך קובא געהענדע איילצוג ענטגלייזטע געסטערן אונווייט סאוואננאה אויף איינער דען פלוס הורריצאנע איבערשפאננענדען, 46 פוס האָהען בריקע, וועלכע אונטער דער וואוכט דעם באהנ-צוגעס איינשטירצטע. אללע מיט רייזענדען שטארק בעזעטצטען וואגגאָנס וואורדען אין דיא טיעפע געריססען אונד צערשמעטטערט. — גלייכצייטיג בראך איין בראנד אוס. 25 פערזאָנען וואורדען זאָפאָרט געטאָדטעט, 40 שווער פערלעטצט; זייטדעם זינד וויעדער 6 געשטאָרבען.

* (איבערשוועממונגס-געפאהרען.) אוס סאטהמאר, בעקעש-טשאבא, בעקעש, באיא, דעעש אונד אנדערען אָרטען ליעגען בעריכטע פאָר איבער גראָסע שאָדען, וועלכע דיא איבערשוועממונג אויך שאָן ביז היינטע פעראורזאכט האט. האָפפענטליך ווערדען דיעזע געפאהרען טראָטצדעם, אָהנע גראָססערע פערהערונגען, באלד גאָנצליך שווינדען.

* (פערקעהרס-שטאָרונגען.) אויף דער גראָסווארדיינ-בעלעניעש-וואשקאָהער באהן מוסטע וועגען דער צווישען סאָבמאטזאג אונד בעלעניעש איינגעטרעטענען „פעלז-אברוטשונג" דער פראכטענ-פערקעהר אויף דיא פאָראויסזיכטליכע דויער פאָן 2 ביז 3 טאגען איינגעשטעללט ווערדען. דער פערזאָנענ-, געפאָקס- אונד איילגוט-פערקעהר געשיעהט מיטטעלסט אומשטייגענס, בעציעהונגס-ווייזע אומלאדענס. — פאָן דער עסטערייכיש-אונגארישען שטאאטסבאהן געהט אונס פאָלגענדע מיטטהיילונג צו: אם 18. דיעזעס וואורדע דער באהנדאמם צווישען דען שטאציאָנען נ׳-טאפאָלטשאן אונד באָשאני דער נייטרא-טהאלבאהן אויף איינע לאָנגע פאָן 1·5 קילאָמעטער דורך האָכוואססער גאָנצליך וועגגעריססען. דעמצופאָלגע וואורדע אין דער טהיילשטרעקע נ׳-טאפאָלטשאני-נ׳-בעליץ דער געזאממט-פערקעהר איינגעשטעללט אונד ווערדען ביז אויף וויטערעס פערזאָנען, געפאָק, איל- אונד פראכט-גיטער נור ביז נ׳-טאפאָלטשאני אויפגענאָממען. צווישען טאָטמעדיער אונד נ׳-טאפאָלטשאני פערקעהרען דיא ציגע פאהרפלאנמאָסיג. (דאנן וואונדערן זיך מאנכע, דאס זיא דיא צייטונג ניכט פינקטליך ערהאלטען!)

דיא אויסליעפערונג שאָנערערס.

אין דער געסטריגען זיטצונג דעם עסטערייכישען רייכסראטהעס געלאנגטע, וויא וויר דיעס בערייטס אין פאָריגער נוממער אנגעקינדיגט האבען, דער פאלל מיט שאָנערער צור פערהאנדלונג. מאן בעפירכטעטע, דאס דיא אנטי-סעמיטען דיעזע געלעגענהייט בעניטצען ווערדען, אום דען רייכסראטה דורך שקאנדאלאָזע אויפטריטטע צו שאָנדען. גליקליכערווייזע האט דיא פערהאנדלונג איינען ציעמליך רוהיגען פערלויף גענאָממען. דיא פערהאנדלונג בעגאנן דאמיט, דאס דער פראָזידענט הערערן שאָנערער מיט איינעם „אָרדנונגס-רוף" בעעהרטע, וויל דיעזער אין דער פאָראנגעגאנגענען זיטצונג דען יידישען סעקציאָנס-ראטה, ד״ר בלומענשטאָק, מיט גראָבהייטען איבערהיפט האטטע.

היערויף נאהם שאָנערער דאס וואָרט. דא ער יעדאָך גלייך אים בעגינגע זיינער רעדע בעהויפטעטע, דאס דיא פרייהייטליכע פרעססע בעטרעפפס איהרער בעריכטע „אָפפענבארע פאָלשונגען" פעראיבע, זאָ וואורדע שאָנערער פאָם פראָזידענטען ניידערדינגס מיט איינעם „אָרדנונגס-רוף" בעעהרט.

שאָנערער וויעס דאראויף הין, דאס עס בערייטס אָפטערס פערזוכט וואורדע, איהן דען געריכטען אויסצוליעפערן, וואס אבער ביזהער נאָך ניע געלאנג. שאָנערער זאגטע: „איך יעטצט וויררד מיר ניכטס געשעהען. איך דורפטע עס יא ניכט דולדען, דאס דיא ליבעראלע פרעססע מיך אונד מיינע געזיננונגסגענאָססען שטעטס אלס „טרונק-באָלדע", אלס איינע „באנדע", אלס „קלאָפפ-פעכטער" אוזוו׳ בעצייכנען. זאָ וואורדען וויר: פאָן דען „שאנדבארען פרעס-בעסטיען" שטעטס בעשימפפט." (שאללענדעס געלאָכטער.)

יעטצט ערהיעלט שאָנערער צום דריטטענמאלע דען „אָרדנונגס-רוף" וועגען דעם אויסדרוקעס „פרעס-בעסטיען". דא יעדאָך שאָנערער נוגמעהר דען פראָזידענטען זעלבסט בעשימפפטע, זאָ וואורדע איהם דאס וואָרט ענטצאָגען.

עס שפראכען נאָך דיא אנטי-סעמיטען פאטטאי, טירק אונד לועגער פיר שאָנערער. טירק בעהויפטעטע, דאס מאן שאָנערער נור דעסהאלב פערפאָלגע, אום הערערן ראָטהשילד איינען געפאללען צו ערוויזען, דאמיט ער אים קריעגס-פאללע דעם שטאאטע זיינע מיללאָנען צור פערפיגונג שטעללע! (שאללענדעס געלאָכטער.)

בייא דער היערויף ערפאָלגטען אבשטיממונג שטיממטע דיא איבערוויעגענדע מאיאָריטאָט פיר דיא אויסליעפערונג שאָנערערס, וואָפאָן דאס געריכט זאָפאָרט פערשטאָנדיגט וואורדע. נון דירפטע דער מאנן אים דונקעלן קערקער דען וואָהלפערדיענטען לאָהן פיר זיינע אנטי-סעמיטישען געוואלט-שטרייכע אין פאָללעם מאסע פינדען!

געשעפטס-בעריכט.

געטריידע-געשעפט פאָם 20. מאָרץ.

דאס אויסגעבאָט אין ווייצען וואר היישע גוט, דיא קויפלוסט גינסטיג. — עס וואורדען 10,000 מעטערצענטנער צו נאכשטעהענדען פרייזען פערקויפט.

[illegible]	ווייצען			
	באטשקאער	פעסטער ב׳	טהייס	ווייסענבורג
	פרייז פער 100 קילאָגראמם			
75	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—
76	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—
77	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	7.05 – 7.10
78	7.10 – 7.15	7.— – 7.05	7.05 – 7.10	7.15 – 7.20
79	7.20 – 7.25	7.10 – 7.15	7.15 – 7.20	7.15 – 7.20
80	7.30 – 7,35	7.15 – 7.20	7.20 – 7.25	7.20 – 7.25
81	7.35 – 7.40	7.20 – 7.25	7.25 – 7.30	7,25 – 7.30

קאָרן פאָן 5 גול׳ 60 קר׳ ביז 5 גול׳ 75 קר׳.

גערסטע פוטטער פאָן 5 גולד׳ 35 קר׳ ביז 5 גולד׳ 50 קר׳. ברעננער פאָן 5 גולד׳ 65 קר׳ ביז 6 גולד׳ 65 קר׳. ברויער פאָן 6 גולד׳ 75 קר׳ ביז 6 גולד׳ 40 קר׳.

האפער. פאָן 5 גולד׳ 30 קר׳ ביז 5 גולד׳ 75 קר׳.

קוקוריץ. פאָן 5 גולד׳ 80 קר׳ ביז 5 גולד׳ 85 קר׳. — באנאטער פאָן 5 גולד׳ 85 קר׳ ביז 5 גולד׳ 90 קר׳.

טערמינ-געשעפט וואר גוטער פערקעהר, עס וואורדע געהאנדעלט:

ווייצען פער הערבסט 7 גולד׳ 42 קר׳. — פער פריה-יאהר 7 גולד׳ 01 קר׳.

האפער פער הערבסט — גולד׳ — קר׳. פער פריה-אהר 5 גולד׳ 18 קר׳.

קוקוריץ פער יולי-אויגוסט — גולד׳ — קר׳.— פער מאי-יוני 6 גולד׳ 12 קר׳.

ניססע. פרימא גוטע זיעבענבירנער וואורדע צו 22 ביז 23 גולד׳, דעבריעצינער מיט 16 גולד׳— קר׳ ביז 16 גולד׳ 50 קר׳ בעצאהלט.

קונדמאכונג.

בע״ה

בעעהרע מיך, דעם געעהרטען פובליקום צור קעננטניס צו בריינגען, דאס איך פערזאָנליך אין דען בעסטען אונד ביללינגסטען פאבריקס-הייזערן דען פריה-יאהרס-איינקויף בעזאָרגט האבע. מיין וואארענלאגער פיעלפאָלטיגער ארטיקעל: אלס שאפוואָללוואארע, זאממערציגע, מאָדערנע קליידער-שטאָפפע, קאָטטאָנע, עכט לייננ-, קרעאס- אונד רומבורגער לייננוואנדע, שיפאָנע, קאנעפאססע, סעפירע, היטע, שטיפלעטטען פיר מאָננער אונד דאמען בעסטענס אסאָרטירט האבע. מיינע לאָנגיאָהריגע קויפמאָננישע ערפאהרונג נעבסט ענטשפרעכענדעם בעטריעבס-קאפיטאל זעטצען מיך אין דיא אנגענעהמע לאגע, אללען געדעכטפערטיגטען אנפאָרדערונגען דעם געעהרטען פובליקומס רעעלל אונד ביללינג צו ענטשפרעכען, זאָוואָהל בעציגליך דער גוטען קוואליטאָט מיינער וואארע, וויא אויך בעציגליך דער פרייזע. ווער דאהער ביללינע אונד גוטע וואארע איינקויפען וויללל, מאגע זיך פערזאָנליך איבערצייגען. איך איבערנעהמע דיא אנפערטיגונג פאָן גאנצען אנציגען ביללינסט, וויא אויך יעדוועדע בעשטעללונג אויף דיא צו מיינעם פאכע געהאָרענדען ארטיקעל, צום בייספיעל גאנצע הייראטס-אויסשטאטטונגען אוזוו׳. — אום צאהלרייכען צושפרוך ערזוכענד אכטונגספאָלל

דעעש, אים מאָרץ 1888. מאיר ליב הירש.

בריעפע דער רעדאקציאָן.

הערן איגנ׳ פ׳ אין פ׳: דא זיא נור דאס ריינע גראז פערקויפען, קאָנן איהנען ניעמאנד עטוואס אנהאבען; זיא מיססען יא ניכט וויססען, צו וועלכעם צוועקע דאסזעלבע פערווענדעט ווירד. — הערן נ׳ שאָנפ׳ אין פ׳: וויר האבען איהנען בערייטס ברייפליך געאנטוואָרטעט. — הערן ש׳ ד׳ אין סטאָר׳: דיא 20-מיללאָנען-פאָדערונג דער טירקישען רעגיערונג ריהרט פאָן איינעם איזענבאהנ-בויגעשאָפטע הער. — הערן ק׳ לאו׳ אין ש׳: דאס שפיריטוס-געזעטץ קאָנן נור דאנן צו שטאנדע קאָממען, ווענן עס אויך אין עסטערייך צור אננאהמע געלאנגט. עס אונטערליעגט קיים איינעם צווייפעל, דאס ביידע רייכסהאָלפטען דיעזעס געזעטץ, וויא דריקענד דאסזעלבע אויך איזט, פאקטיש אננעהמען ווערדען. — הערן פ׳ יאקאָב אין מ׳ פ׳: זאָללטען דיא רעגאליען-פאכטער וועגען דער נייען שפיריטוס-שטייער בייא דער רעגיערונג עטוואס אויסריכטען, זאָ ווערדען וויר היריבער זיכער בעריכטען. — הערן י׳ שוו׳ אין ט׳ גיאר׳: דיא 50 ליטער מיססען אין איינעם געבינדע ענטהאלטען זיין, ווענן איינער טראפיק קאָננען זיא זיך נור אן דיא נאָכסטע פינאנצ-בעהאָרדע ווענדען. — הערן ה׳ ה׳ אין קיבער: עס איזט אונס פאָן איהנען קיין שרייבען צוגעקאָממען. — הערן ה׳ נ׳ אין האָמאָנא: אויף דען הכשר דעם ראבבינערס שפיטצער קאָנן זיך יעדער פראָממע יודע פערלאססען. — הערן אראָלף ב׳ אין ג׳: וויר קעננען דיעזע ביכעל ניכט. — הערן אפרים ק׳ אין נייטרא: דאס פאלפי-לאָז וואורדע מיט 60 גולדען געצאָגען.

מצבות
ארנאָלד קאָהן׳ס
גראבשטיין-לאגער
בודאפעסט, וויטצנערשטראססע 14
נעבענאיבער דער ראדיאלשטראססע,
אונד לאנדשטראססע אים אָרציישען הויזע.
עמפפיעהלט זיך אללען יענען, וועלכע דיא טרויריגע פפליכט דעם גראבשטיינ-זעטצענס צו ערפיללען האבען. זעהר שאָנע גראבשטיינע אוס מארמאָר אונד גראניט אין גראָסטער אויסוואהל. קאָררעקטע גראווירונגען, זעהר שאָנע שריפטען מיט עכטער פערגאָלדונג, ווערדען בעסטענס אויסגעפיהרט.
(אם שבת אונד יו״ט איזט געשפערט.)

Budapest 1888 Druck und Eigenthum v. MORITZ BURIAN.
Für die Redaction verantwortlich M. EHRENTHEIL.

דיא רעזידענץ-שטאדט וויען, וועלכע אונטער אללען הויפטשטעדטען אייראפא'ס איינע הערפארראגענדע שטעללונג איננאהם, פאן דען אנטי-סעמיטישען מיטגליעדערן איהרעס געמיינדע-ראטהעס אין דען קאטה געצעררט ווירדע! עס זיי דעם אבער וויא איממער, זא פיעל מיס לייעדער קאנסטאטירט ווערדען, דאס אין דיעזעם אויגענבליקע דער ברוטאלסטע אנטי-סעמיטיסמוס עס איזט, דער אין וויען דיא הערשאפט פיהרט!

* (דיא שטיממע איינעס פראנצאזישען ארצטעס.) דער בעריהמטע ארצט, פראפעססאר פויוועל אין פאריז, פעראפפענטליכט אין איינעם מעדיצינישען פאכ-בלאטטע איבער דיא נאטור דעם ליידענס דעם דייטשען קאיזערס פאלגענדעס: „דער גאנצע פערלויף דער קראנקהייט, דיא זיכטבארען מערקמאלע דערזעלבען, וויזען אויף איין „קרעבסארטיגעס" ליידען היין. שווינדזוכט איזט פאללשטאנדיג אויסגעשלאססען. אלטער, געשלעכט אונד אייסעריע האלטונג דעם קאיזערס וויזען אויף „קרעבס" היין. — קעהלקאפף-קרעבס קאממט אין דען מייסטען פאללען ביי קראפטיגען מאננערן אין דען בעסטען יאהרען, נאמענטליך ביי „רויכערן", פאר. אויף „קרעבס" וויזט אויך דיא פלאטצליך אייגעטרעטענע נאטהווענדיגקייט דער „טראכעאטאמיע" (לופטראהרען-שניטט) היין. איך האלטע דאפיר, דאס עס בעססער איזט, דעם פיינדע, נעמליך דער ווירקליכען קראנקהייט, אינס אנגעזיכט צו זעהען אונד איהן דורך איינע ראדיקאלע „אפעראציאן", דאס הייסט: דורך דיא גאנצליכע ענטפערנונג דעם קעהלקאפפעס, אדער דורך איינע מעדיצינישע בעהאנדלונג צו בעקאמפפען, וועלכע אין איינער איינשפריטצונג פאן ארזעניק אדער פעניל-זיירע צו בעשטעהען האטטע. — אללעין וואהרשיינליך ווירד מאן צו לאנגע צאגערן אונד דען ריכטיגען אויגענבליק פערזיימען. וואס דיא „לעבענסדויער" נאך דעם שטאטטגעהאבטען לופטראהרען-שניטט אנבעלאנגט, זא קאנן מאן, ווענן מאן זיך ניכט צור ענטפערנונג דעם קעהלקאפפעס פערשטעהט, דאריבער קיינע בעשטיממטע בעהויפטונג אויפשטעללען. מאנכע איבערלעבען דיעזעלבע איין האלבעס, אנדערע איין גאנצעס, יא זעלבסט צוויי אדער דריי יאהרע, זעלטען אויך דאריבער. איך האבע דאס גענוי בעאבאכטעט, אונד דיא אנזיכט מיינער קאללעגען איזט דיעזעלבע וויא דיא מיינע. דער דייטשע קאיזער קאנן, ווענן ניכט אונפארהערגעזעהענע קראנקהייטען הינצוטרעטען, נאך איניגע יאהרע לעבען!" — (הערר פראפעססאר פויוועל בעהויפטעט אלזא, דאס קאיזער פריעדריך III. נור נאך וועניגע יאהרע לעבען קאננע! מערקווירדיג איזט דיא אנזיכט, דאס דער קעהלקאפף-קרעבס פארציגליך ביי „רויכערן" פארקאממט!)

* (דער קראנקע ביסמארק ביים קראנקען קאיזער.) אויס בערלין ווירד געמעלדעט: פאר איינינגען טאגען וואר פירסט ביסמארק צום פארטראג ביים קאיזער אין שארלאטטענבורג איינגעטראפפען. דאס „הופטען-ליידען", דאס דען רייכסקאנצלער אויך פאן דער טהיילנאהמע אן דער בייזעטצונגס-פייער פיר קאיזער ווילהעלם פערנגעהאלטען האטטע, וואורדע אים פערלויפע דעם פארטראגעס, דען דער פירסט זיטצענד ערשטאטטען דורפטע, נאך העפטיגער אונד שמערצפאללער. דא נאהם דער קראנקע קאיזער איינען צווייטען זעססעל, לעגטע דיא פיסע דעם קאנצלערס אויף דען זעססעל, זא דאס ער איינע בעקוועמע לאגע איינגעהמען קאננטע, אונד אומהיללטע איהן מיט איינער ווארמען שיטצענדען דעקע. (עס איזט אללענפאללס ריהרענד, וויא דער קראנקע מאנארך זיינען קראנקען ערסטען ראטהגעבער, דען פירסטען ביסמארק, פערזענליך צו פפלעגען זוכט, אום דעססען העפטיגע שמערצען צו לינדערן!)

* („מיססיאנאר-מצות".) אויס ירושלים געהען אונס פאלגענדע צייליען צו: „עס איזט בעקאננט, דאס דיא מיססיאנארע נירגענדס אויף דעם גאנצען ערדען-רונד זא פיעל אייפער ענטפאלטען, אום דיא יודען אין איהר נעטץ צו לאקען, אלס עבען אין פאלאסטינא, פארציגליך אבער אין דער הייליגען שטאדט ירושלים. דא דיא נאטה אונטער אונזערען גלויבענסברידערן היער ווירקליך איינע גרענצענלאזע איזט, זא האפפען דיא מיססיאנארע זייט יע, דאס דיא גראסע נאטה דיא האלב-פערהונגערטען יודען אין דיא ארמע דער קירכע טרייבען ווערדע! זיא עררייכטעטען היער שפיטאלער, זיא ביעטען דען יידישען קראנקען אונענטגעלטליך ערצטליכע הילפע, ארצניי-מיטטעל אונד אויך גאנצליכע פערפפלעגונג אן. זיא פערטהיילען אויך בראד אונטער דיא ארמען יידישען פאמיליען. לייעדער האבען ניכט אללע דיא מאראלישע קראפט, דיעזע „פערראטהערישען גאבען", דיא דאך נור איין שלוי בערעכנעטעס לאק-מיטטעל זינד, מיט געביהרענדער ענטריסטונג צוריקצוווייזען. דער נאגענדע הונגער רויבט נעמליך מאנכען יידישען פאמיליען דיא ווידערשטאנדס-קראפט געגען דיא צודרינגליכען מיססיאנארע. אם אונפערשאממטעסטען טרייבען עס יעדאך דיעזע זעעלען-שאכערער אין דען לעטצטען טאגען, אינדעם זיא דען ארמען יידישען פאמיליען „מצות" פיר דאס הייליגע פסח-פעסט אונענטגעלטליך אנביעטען! וויא ווייט דאך דיא פערשמיטצטהייט דיעזער לייטע געהט! זיא ביעטען דען יודען „מצות" אן צור בעפריעדיגונג איהרער רעליגיאזען בעדירפניסע, וואבייא זיא דאך קיינען אנדערען פלאן האבען, אלס דיא ארמען יודען פאן איהרעם פאטער-גלויבען אבטריננינג צו מאכען! — וויר קאננען אינדעס מיט פריידען קאנסטאטירען, דאס דיא זויבערען הערדען מיססיאנארע דיעסמאל מיט איהרעם „מצות-פראיעקטע" היבש אויפגעזעססען זינד. קיין איינציגער יודע האט זיך גאטטלאב זא ווייט פערגעססען, פאן דיעזען אונזויבערען האנדען „מצות" ענטגעגענצונעהמען, נאמענטליך דא זאממטליכע געמיינדען (כוללים) דיא גראסטען אנשטרענגונגען געמאכט, אום דיא נאטהליידענדען גלויבענסברידער מיט אללעם נאטהיגען פיר דאס הערראננאהענדע פסח-פעסט צו פערזעהען. מאגע אונס דער אללמאכטיגע באלד איינע ענדגילטיגע ערלאזונג שיקען, דאמיט וויר ניכט זעלבסט אים הייליגען לאנדע, אים ערב-גיטע אונזערער פאטער, פאן דעם פעראכטליכסטען געזינדעל אין אונזערעם יידישען גלויבען בעדראהט זינד! —
שלמה הלוי."

* (שטאקער — געפאללען!) וויא אים בערלין זאעבען טעלעגראפירט ווירד, מוס שטאקער זיינען פאסטען אלס האף-פרעדיגער פערלאססען. ער ווירד נאך קאניגסבערג פערזעטצט, וואו איהם האפפענטליך דיא געלעגענהייט פעהלען דירפטע צור פארטזעטצונג זיינער שאנדליכען אומטריעבע!

* (שמוטץ-שריפטען געגען קאיזער פריעדריך III.) ווערדען זאעבען אין בריססעל, דער הויפטשטאדט בעלגיענס, געדרוקט. דיעזע ריהרען פאן דער רוכלאזען שטאקער-פארטייא הער, וועלכע דעם נייען קאיזער, וועגען זיינער פרייהייטליכען געזיננונג, אללע מאגליכען שוויעריגקייטען בערייטען מאכטע. דיא רעגיערונג האט בערייטס ערזוכט, דאס דיא פרעס-בעהארדע אין בריססעל דיעזע שמוטץ-שריפטען קאנפיסצירען מאגע!

* (צור רעגעלונג דער יידישען פערהאלטניססע.) וויר האבען בערייטס פאר קורצעם געמעלדעט, דאס דיא וויענער רעגיערונג דעם העררענהויזע (אבער-הויזע) איינען געזעטצ-ענטוואורף אונטערברייטעט האט וועגען רעגעלונג דער רעכטליכען פערהאלטניססע דער יודען אין דער יענזייטיגען רייכסהאלפטע. אם 21. דיעזעס האט דיא היעצו איינגעזעטצטע קאממיססיאן דעם העררענהויזעס איבער דיעזען געזעטצ-ענטוואורף אויספיהרליך בעריכט ערשטאטטעט. אים אללגעמיינען בילליגט דיא קאממיססיאן דיא דיעספאלליגע געזעטצעס-פארלאגע דער רעגיערונג. וויר וואללען דאהער אויס דיעזעם בעריכטע נור איינינע שטעללען מיטטהיילען. עס הייסט דא אונטער אנדערעם וויא פאלגט: דיא בעשטיממונג דער געזעטצעס-פארלאגע, וואנאך יעדער יודע יענער געמיינדע צוגעהארען מיססע, אויף דערען געביעט ער וואהנט, אהנע ריקזיכט אויף

זאללטע. דיעזעס העער וואורדע דעם קאממאנדא דעם גראפען נייפפערג אנפערטרויט.

— — — —

נאך דיעזער אונאומגאנגליך נאטהווענדיגען איינלייטונג בעגיננען וויר אונזערע אייגענטליכע ערצאהלונג.

וויר בעטרעטען דיא געריימיגע שענקשטובע דעם ווירטהסהויזעס אין דעם אבען ערוואהנטען דארפע, וועלכעס צום צייטווייליגען אויפענטהאלטע דעם גענאננטען דראגאנער-רעגימענטס, וויא אויך איינער אבטהיילונג אינפאנטעריע אונד ארטיללעריע, דיענטע.

דיא שטובע בילדעטע איין לאנגעס רעכטעק, מיט רויכ-געשווארצטען מויערן, אן דענען אין קונסטלאזען האלצראהמען איינע רייהע פאן בילדליכען דארשטעללונגען אויס דער ביבלישען געשיכטע פראנגטע. ראהע געציממערטע טישע אונד באנקע, דערען פיסע אין דען אונגעדיעלטען פוסבאדען איינגעראממט ווארען, פילטען דען גראסטען טהייל דער שטובע אונד ליעסען נור אין דער מיטטע איינען קלאפטערברייטען גאנג פרייא, וועלכער צו איינער, געגענאיבער דעם שענקטישע, אין דער איינען קורצען וואנד דעם זאאלעס בעפינדליכען טהירע פיהרטע, דיא דען איינגאנג אין דאס צוגלייך אלס „פארארע-צימער" דיענענדע געמאך דעם גאסטווירטהעס פערמיטטעלטע. — צונאכסט דער פאן דער שטראסע אין דיא ווירטהסשטובע פיהרענדען טהירע שטאנד איין לאנגער, מיט קריגען, פלאשען אונד בלעכ-קאננען בעלאדענער טיש, הינטער וועלכעם איינע שטאמיגע מאגד דיא דיענסטע דעם „קעללערמייסטערס" פערזאה, אונד אין איהרעם פאססערן אונד וואננען בעגרענצטען קרייזע עטוואס הערום האנטירטע.

דיא בעלייכטונג דער שטובע וואר, דאנק איינער רייהע רויכיגער, אן דען וואנדען בעפעסטיגטער אל-לאמפען, איינע ערבארמליכע; דאס וועניגע ליכט, וועלכעס דיעזע לאמפען אויסשטראהלטען, וואורדע דורך רויך אונד דונסט, וועלכען דיא געאפפנעטען קליינען פענסטער ניכט הינרייכענד רוים צום ענטווייכען באטען, נאך מעהר פערדיסטערט. — דאס טרייבען אין דער שטובע וואר, וויא עס אין איינעם מיט סאלדאטען פאללגעפפראפפטען דארפע צו געהען פפלעגט, איין אייסערסט לעבענדיגעס. דראגאנער, אינפאנטעריע אונד קאנשטאבלער זאסען בונט דורכאיינאנדער אין דען לאנגען באנק-רייהען, אדער שטאנדען רויכענד אונד פלוידערנד, דאבייא דעם „בראונען גערסטען-זאפט", דעם ביער, וואקער צושפרעכענד, וואו עבען איין פלאטצכען וואר. אלטע, גרוי-האאריגע קריעגער, דערען נארבען-בעדעקטע, פאן ווינד אונד וועטטער, וויא פאן דעם פולווער-דאמפפע מאנכער בלוטיגען שלאכט-טאגעס געבריינטע געזיכטער אלס צייגניס דיענטען, דאס זיא איהרע הויט שאן זא מאנכעס מאל צו מארקטע געטראגען, דיעזע ערצאהלטען איהרען יינגערען קאמעראדען, וועלכע דיא פייער-פראבע נאך ניכט בעשטאנדען האטטען, פאן דען העלדען-טהאטען אונד בעשווערדען דעם לעטצטען „טירקען-קריעגעס". פרייליך פראהלטען זיא איין וועניג מעהר אלס נאטהיג, ווענן זיא פאן דער פערגאנגענהייט אין דיא צוקונפט שווארמטען אונד דער געגנער ערוואהנטען, מיט וועלכען זיא זיך בינגען קורצעם מעססען זאללטען!

צונאכסט דעם שענקטישע, אם אייסערסטען ענדע איינער באנק, דען לינקען ארם אויף דיא לעהנע דערזעלבען אונד דען קאפף אין דיא האנד געשטיטצט, זאס איין רייע-זענהאפטער קארפאראל דעם רעגימענטס לאווענשטיין. דאס טיעפדונקלע אנטליטץ דעם מאננעס, דעססען פארבונג געגען דיא דיקען, וויים-געפודערטען לאקען צו ביידען זייטען דער שלאפע גאר זעלטזאם אבשטאך, פערריעטה קיהנהייט אונד ענטשלאססענהייט, אונד ערהיעלט דורך דען מאכטיגען שנורבארט, וועלכער דען שארפגעשניטטענען, פאסט ליפפענלאזען מונד בעשאטטעטע, איין ווילדעס, העלדענהאפטעס אויסזעהען. דיא בליטצענדען אויגען דעם סאלדאטען ווארען שטארר נאך דעם שענקטישע געריכטעט, אונד נאמענלאזע גלוטה אונד ליידענשאפט שטראהלטען אויס דען דונקלען, גלאנצענדען שטערנען, דערען אורזאכע ניעמאנדעם בעקאננט וואר.

אללעין ניכטס בלייבט פיר עוויג איין געהיימניס. דיא בעוואונדערונג, וועלכע אין דען אויגען דעם עבען געשילדערטען דייטליך צו לעזען וואר, גאלט איינעם יונגען, בליהענד שאנען מאדכען, וועלכעס אן איינעם קליינען, אן דען שענקטיש גערוקטען טישע זאס, אונד מיט איהרער וויססען, ציערליכען האנד אויף איינעם האלצערנען ברעטטע דיא אנצאהל דער שאפפען, קאנגען אדער קריגע וויין אונד ביער פערצייכנעטע, וועלכע דיא ערוואהנטע „קעללערמייסטערין" דעם דיא גאסטע בעדיענענדען יונגען אויספאלגטע. שפרה, זא היעס נעמליך דיא טאכטער דעם יידישען גאסטווירטהעס, וואר שאן; אויף מיילען ווייט אין דער רונדע גאלט זיא אלס דאס שאנסטע מאדכען, אונד דער יונגע מאנן, דעם זיא איינען פריינדליכען בליק שענקטע, וואורדע פאן אללען אנדערען בענוידעט, אונד ער פיהלטע וואכענלאנג מיט דער גונסט, דיא איהם צו טהייל געווארדען.

(פארטזעטצונג פאלגט.)

די אונגארישען מיניסטער ביי באראָן בעלא אָרצי. מיניסטער-פּרעזידענט טיסאָ האטטע הייטע אויך איינע בעגעגנונג מיט סעקציאָנס-שעף סאָדיענ. די אונגארישען מיניסטער בעאבזיכטיגען, ביז אם פרייטאג אבענדס היער צו בלייבען. (עס האנדעלט זיך אָפפענבאר אום פעסטשטעללונג דעם קריעגס-באָדשעטס, וועלכעס דען דעלעגאציאָנען אונטערברייטעט ווערדען זאָלל!)

* (יידיש-פאטריאָטישע וואָהלטהאָטיגקייט.) אוים פראג ווירד אונס פאָם 21. דיעזעס געמעלדעט: די לאנדעס-רעפּרעזענטאנץ דער יודענהייט פאָן באָהמען היעלט הייטע היער איינע זיטצונג אב וועגען דער פאָרבערייטונג צום 40-יאהריגען רעגיערונגס-יובילעאום אונזערעס ערהאבענען מאָנארכען. עס ווארדע גלייכצייטיג דער בעשלוס געפאסט, אוים דיעזער פעראנלאססונג איינע שטיפטונג צו ערריכטען אין דער האָהע פאָן 105,000 גולדען. די ערטראֶגניססע דיעזער שטיפטונג זאָללען צום טהיילע צו גונסטען דעם יידישען לעהרער-פּענזיאָנס-פאָנדעס, צום טהיילע אבער אלס אונטערשטיטצונג ארמער יידישער וואיזען-מאֶדכען פערוועגדעט ווערדען. וויר קאָנסטאטירען מיט פריידיגער גענוגטהואונג, דאס אויף ווירדיגערע ווייזע דאס רעגיערונגס-יובילעאום אונזערעס ערהאבענען הערר-שערס אונמאָגליך געפייערט ווערדען קאָננטע.

* (קאָניג קארל פאָן רומאֶניען) טראף ביי זיינער ריקרייזע פאָן בערלין אם 21. דיעזעס אין וויען איין, וואָ ער אם באהנ-האָפע פאָן אונזערעם מאָנארכען עמפפאנגען ווארדע. דער קאָניג אונד זיינע געמאהלין וואָהנען אין דער האָפבורג אלס גאֶסטע אינזערעס קאיזערס-קאָניגס פראנץ יאָזעף I.

* (אונזער קראָנ-פּרינץ אונד די אינפאנטעריע.) זיינע מאיעסטאֶט, דער קאיזער-קאָניג פראנץ יאָזעף, ערליעס פאָלגענדעס פאָם 18. דיעזעס דאטירטעס בעפעהלס-שרייבען: „אום דער אינפאנטעריע, אלס הויפּטוואפּפע דעם העערעס, איינען בעווייז מיינער בעזאָנדערען פירזאָרגע צו געבען, פינדע איך די שטעללע איינעס גענעראל-אינפאנטעריע-אינשפעקטאָרס צו ערריכטען, אונד ערנענגע היעצו מיינען העררן זאָהן, דען קראָנ-פּרינצען פעלד-מארשאלל-לייטנאנט ערצהערצאָג רודאָלף. וויען אם 18. מאֶרץ 1888. פראנץ יאָזעף." — עס איזט זאָנדערבאר! אין דען לעטצטען טאגען טראט די מעלדונג מיט בעשטיממטהייט אויף, דאס קראָנ-פּרינץ רודאָלף צום קאָרפּס-קאָממאנדאנטען אין וויען אוואנשירען ווערדע, אנשטאטט דעם זאָגעבען צום קריעגס-מיניסטער ערנאננטען פרייהעררן פאָן בויער. נון ברינגט אבער דאס אמטס-בלאטט גאנץ אונערוואַרטעט די ערנעננונג דעם באראָן קאָניג פיר דיעזען האָהען פאָסטען. וואס יעדאָך דען קראָנ-פּרינצען רודאָלף בעטריפפט, זאָ ווארדע פיר איהן איין גאנץ נייער פאָסטען אינס לעבען גערופען, דא ביזהער די שטעללע איינעס אינפאנטעריע-גענעראל-אינשפעקטאָרס גאר ניכט עקסיסטירטע. זיינע מאיעסטאֶט זאגט אויסדריקליך, דורך ערריכטונג דיעזעס פאָסטענס דער אינפאנטעריע איינען בעווייז דער אללערהאָכסטען פירזאָרגע געבען צו וואָללען. אין דער טהאט קאָנן זיך אונזערע אינפאנטעריע גראטולירען, זיינע האָהייט, אונזערען ליעבענסווירדיגען קראָנ-פּרינצען, צום גענעראל-אינשפעקטאָר ערהאלטען צו האבען!

* (וויכטיגע ערנעננונג איינעס יודען.) אים אויפטראגע דעם קאָניגליכען אונגארישען קאָממוניקאציאָנס-מיניסטערס איזט הערר איגען ראפּפּאפּאָרט, באנקיער אין קאָנסטאנטינאָפּעל, צום קאָממערציעללען בעריכטערשטאטטער דער קאָניגליכען אונגארישען שטאאטס-אייזענבאהנען ערנאננט וואָרדען. אלס זאָלכער איזט דערזעלבע בערופען, דען אונגארישען האנדעל אונד עקספּאָרט אין דער גאנצען טירקייא, בעזאָנדערס אבער אין קאָנסטאנטינאָפּעל אונד סאלאָניכי, צו פאָרדערן. אנפראגען וועגען אנקניפּפונג פאָן האנדעלסבעציעהונגען אונד וועגען אויפקלארונגען, בעטרעפּפענד די דאָרטיגען לאָקאלען פערהאֶלטניססע, קאָננען דירעקט אן העררן איגען ראפּפּאפּאָרט, באנקיער אין קאָנסטאנטינאָפּעל, געריכטעט ווערדען.

* (איבער דען געזונדהייטס-צושטאנד) דעס קאיזערס פריעדריך III. ליעגט אוים בערלין פאָלגענדע מעלדונג פאָר: דאס בעפינדען דעס קאיזערס פריעדריך בלייבט אנדויערנד גוט. די נאכט-רוהע וואר וועגען הוסטען אונטערבראָכען; אבער אם פאָרמיטטאג פיהלטע זיך דער קאיזער וואָהל; ער צייגטע גוטען אפּפּעטיט אונד ארבייטעטע פיעל. אן איינע „אָפּעראציאָן" ווירד אויגענבליקליך ניכט געדאכט. די איבערזיעדלונג נאך וויעסבאדען קאנן אלס בעשלאָססענע זאכע געלטען. — וויא עס הייסט, איזט די בעססערונג אים בעפינדען דעס קאיזערס איינע דעראַרטיגע, דאס די אֶרצטע האָפּפען, ער ווערדע אין פינף ביז זיעבען טאגען גאֶנצליך הערר זיינער שטיממע זיין אונד די שפּרעכ-פאֶהיגקייט צוריקגעווינגען. דיעס וואֶרע נאמענטליך דעסהאלב וויכטיג, וויל עס וועזענטליך אויף זיינע געמיטהס-שטיממונג איינווירקען דירפטע. — געגענאיבער דען מעלדונגען מאנכער בלאֶטטער פאָן איינער אנגעבליך אן דעם קאיזער בעאבזיכטיגטען נייען „אָפּעראציאָן" צור ענטפערנונג דער אבגעשטאָרבענען „קנאָרפּעל-רעסטע" קאנן מאן אויף גרונד צופערלאֶסיגער נאכריכטען קאָנסטאטירען, דאס פאָן איינער זאָלכען אָפּעראציאָן אונטער דען בעהאנדעלנדען אֶרצטען ניעמאלס די רעדע געוועזען זייא. די פריהערען געריכטע פאָן דער ערקראנקונג איינעס קנאָרפּעלס זינד לאֶנגסט פערשטוממט. אויך געגענוואֶרטיג פערלויטעט ניכטס דאפאָן, דאס איין ערקראנקטעס קנאָרפּעל-שטיק פרייא ליעגע, אָדער דורך איינע אָפּעראציאָן ענטפערנט ווערדען מיססע! — אוים בערלין ווירד פאָם 21. דיעזעס פאָלגענדעס טעלעגראפירט: די אֶרצטע זינד אויך הייטע פאָן דעם בעפינדען דעס קאיזערס בעפריעדיגט. פריידיג איבערראשט זינד דיעזעלבען נאמענטליך דאדורך, דאס דער געפירכטעטע קלימא-וועכסעל ווירקונגסלאָז געבליעבען. דאס אויסבלייבען דער אמטליכען בעריכטע איבער דען צושטאנד דעס קאיזערס מוס אלס גינסטיגעס צייכען אנגעזעהען ווערדען. בעדויערליכער ווייזע ווערדען פאָן שטעללען, דערען „אונלויטערע" פאָליטישע נעבענ-אבזיכטען אללצו דייטליך צו טאגע טרעטען, פאָרטדויערנד בעאונרוהיגענדע געריכטע פערברייטעט. דיעזעלבען צירקולירטען הייטע אויך אים אבגעאָרדנעטען-הויזע, וואורדען אבער אלסבאלד אלס פאלש ערקאננט. — עבענזאָ פאלש איזט די אויסשטרייאונג, דאס די אֶרצטע די רייזע נאך וויעסבאדען אלס „צו געפאהרפאָלל" אונטערזאגען. די איבערזיעדלונג אונטערבלייבט אויסשליעסליך אויף וואונש דעס קאיזערס, אונד עס איזט איין בערוהיגענדעס צייכען, דאס אֶרצליכערזייטס דיעזעם וואונשע שטאטטגעגעבען ווערדען קאָננטע!

* (די טרויריגען צושטאֶנדע אין וויען.) וואָהרענד אים וויענער רייכסראטהע איבער די אויסליעפערונג דעס אנטי-סעמיטענ-הויפּטלינגס שאָנערער דעבאטטירט ווארדע, שפּיעלטע זיך אין דען פערשיעדענען בעצירקען דער רעזידענץ-שטאדט דער קאמפּף אום די וואהלען פיר דען געמיינדע-ראטה אב. לידער מוס דאס רעזולטאט אלס איין האָכסט אונגינסטיגעס בעצייכנעט ווערדען. מיט וועניגען אויסנאהמען, ווארדען לויטער אנטי-סעמיטען אין דען געמיינדע-ראטה היניינגעוואֶהלט. עס איזט היעראוס צו ערזעהען, דאס אין וויען זעהר טרויריגע צושטאֶנדע העררשען, ווענן די אנטי-סעמיטען ביי זאָלך וויכטיגען וואהלען די אָבערהאנד ערהאלטען. אונד עס איזט ווירקליך מערקווירדיג! — צו דערזעלבען צייט, וואָ דער רייכס-ראטה די אויסליעפערונג שאָנערערס בעשליעסט, אום דיעזען אונפערבעססערליכען אנטי-סעמיטען דער שטרענגע דעס געריכטעס צוצופיהרען, מוס די שטאדט-בעהאָרדע מיט דער אונערקוויקליכען טהאטזאכע רעכנען, דאס דער זיטצונגס-זאאל דעס געמיינדע-ראטהעס מיט אנטי-סעמיטישען שקאנדאל-מאכערן זיך פילען ווערדע! עס איזט געפאהר פאָרהאנדען, דאס

פאָלליעטאָן.

„געררעטטעט!"

— אוים דעם לעבען איינעס יידישען סאָלדאטען. —

פאָן מאקס גאָלדפאָרב.

אין דען ערסטען מאֶרץ-טאגען דעס יאהרעס 1741 לאג אין איינעם באָהמישען, נאהע דער שלעזישען גרענצע געלעגענען, גראָססערען דאָרפע דאס רעגימענט „לאָוועג-שטיינ-דראגאָנער", וועלכעס ערסט פאָר קורצעם דאזעלבסט איינגעטראָפפען וואר, אום, אלס בעשטאנדטהייל יענער ארמעע, די אן דער שלעזישען גרענצע איילינג צוזאממענגעצאָגען ווארדע, נאך קראֶפטען מיטצוהעלפען, די זיעגרייכען וואפפען דער פרייסען אם פערנערען פאָרדרינגען אויפצוהאלטען.

קאיזער קארל VI., דער פאטער מאריא טהערעזיא׳ס, דער לעטצטע „מאֶנגליכע שפּראָססע" דער האבסבורגער, האטטע, אום זיינעם הויזע די ערבפאָלגע אין דען עסטערייכישען לאנדערן צו ערהאלטען, דאס אונטער דעם נאמען „פּראגמאטישע סאנקציאָן" בעקאננטע שטאאטס- אונד הויז-געזעטץ געשאפפען. אין דיעזעם געזעטצע ווירד די „איינהייט אונד אונטהיילבארקייט" דעם רייכעס, זאָוויא די רעכטע דער ערסטגעבורט בעקראֶפטיגט, אונד ווענן קיין קראָנ-פּרינץ פאָרהאנדען, אויך די „ווייבליכען" נאכקאָממען צור טהראָנ-פאָלגע בערופען ערקלאֶרט. אין עסטערייך ווארדע די ערבפאָלגע-אָרדנונג פאָן אללען שטאֶנדען אנערקאננט. קאיזער קארל VI. אבער וואר ניכט צופריעדען מיט דער גאראנציע, וועלכע איהם די איינענען אונטערטהאנען באָטען. ער וואָללטע דיעזע ערבפאָלגע אויך פאָן דען אויסוואֶרטיגען מאֶכטען גאראנטירט וויססען. אום דיעס צו עררייכען, ביאכטע ער מאנניגפאלטיגע אָפּפער.

דער גראָסע פּרינץ איישען פאָן סאוואָיען, דער רוהמרייכסטע פעלדהערר, דען עסטערייך יע בעזאס, מיינטע וואָהל מיט רעכט, דאס איין „שטארקעס העער" אונד איין „געפילטער שטאאטס-שאטץ" די „פּראגמאטישע סאנקציאָן", אָדער דאס „ערבפאָלגע-געזעטץ" הונדערטמאל בעססער שיטצען ווירדען, אלס אללע פערטראֶגע מיט אויסוואֶרטיגען מאֶכטען. אונד וויא זעהר רעכט ער מיט דיעזעם אויסשפּרוכע האטטע, בעוויעז די צייט אונמיטטעלבאר נאך קאיזער קארל׳ס טאָדע, אינדעם דער יונגען רעגענטין מאריא טהערעזיא פאָן איהרעם איינענען פערוואנדטען, דעם קור-פירסטען קארל אלברעכט פאָן באיערן, די „ערבשאפט" שטרייטיג געמאכט ווארדע, אָבוואָהל אויך דיעזער די „פּראגמאטישע סאנקציאָן" זיינערצייט פייערליך אנערקאננט האטטע! ניכט בעססער מאכטען עס פראנקרייך, שפּאניען, זאכסען, אונד ענדליך שלאָס זיך אויך דער קאָניג פאָן סארדיניען דעם פירסטענבונדע אן, וועלכער זיך צור „פערניכטונג עסטערייכס" צוזאממענגעפונדען האטטע.

וואֶהרענד עסטערייך זאָ פאָן אללען זייטען בעדראָהט וואר, ערשטאנד איהם פלאָטצליך איין פיינד אין דער פּערזאָן דעס פאָר קורצעם ערסט אויף דען טהראָן געלאנגטען קאָניגס פריעדריך II. פאָן פּרייסען, דעססען געזאנדטער דער יונגען קאיזערין מאריא טהערעזיא איין בינדניס צוגליך מיט רוסלאנד אונד דען זעעמאֶכטען, אונד איבערדיעס צור בעשטרייטונג דער קריעגס-קאָסטען צוויא מיללאָנען אנבאָט.

דיעזער אנטראג דעס קאָניגס פריעדריך II. פאָן פּרייסען שיען זעהר פערלאָקקענד צו זיין. דאָך ניעמאלס בעוואהרהייטעטע זיך דאס שפּריכוואָרט: „גאָטט שיטצע מיך פאָר מיינען פריינדען, מיט מיינען פיינדען וויל איך זעלבער פערטיג ווערדען!" בעססער, אלס אין דיעזעם פאללע, ווענן דער הייכלערישע פריינד פערלאנגטע אלס ענטשאֶדיגונג פיר זיינע אין צוקינפט צו לייסטענדען דיענסטע ניכטס ווייטער אלס, די אבטרעטונג דער רייכען, העררליכען פּראָווינץ שלעזיען, אויף וועלכע ער אנשפּריכע צו האבען פאָרגאב! — קאָניג פריעדריך אונטערליעס עס ניכט, אום זיינען אנערביעטונגען מעהר נאכדרוק צו געבען, דעם בעדראֶנגטען עסטערייכישען האָפע קונד צו טהון, דאס ער, פאללס מאן ווידער ערוואַרטען זיינע פריינדשאפטס-דיענסטע, דאס הייסט איינענטליך די „אבטרעטונג שלעזיענס", צוריקוויזען ווירדע, פעסט ענטשלאָססען זייא, די צאהל פאָן עסטערייכס געגנערן צו פערמעהרען אונד זיך אלס פיינד זעלבסט צו נעהמען, וואס מאן איהם, דעם פריינדע, פערווייגערטע.

פריעדריך II. ווארדע מיט זיינער פאָרדערונג נאטירליך אבגעוויעזען. די פאָלגע דאפאָן וואר, דאס ער, וועלכער צור אונטערשטיטצונג זיינעס פריינדשאפטליכען (?) אנטראגעס בערייטס מיט 40,000 מאנן פּרייסישער טרופּפּען אין דעם נור פאָן צוויא עסטערייכישען רעגימענטערן בעזעטצטען שלעזיען איינגעריקט וואר, זיינען מארש ווייטער פאָרטזעטצטע אונד, וואס ביי דער גערינגען אנצאהל דער פערטהיידיגער ניכט צו פערוואונדערן וואר, די עראָבערונג דיעזער פּראָווינץ פאסט אָהנע שווערטשטרייך, אים פלוגע פאָללענדעטע.

אין מאָגליכסטער איילע ווארדע נונמעהר עסטערייכישערזייטס אין באָהמען איין העער צוזאממענגעצאָגען, וועלכעס דען זיעגעסלויף דעס פּרייסישען ארדלערס העממען